

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817209075
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8817209075.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Fond na podporu vzdelávania, so sídlom Panenská 29, 811 03 Bratislava, IČO: 47 245 531, právne zastúpeného: GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1/ E.. V. X., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. J. XXXX/XXX, XXX XX J., právne zastúpený: JUDr. Martina Fabianová, advokátka, so sídlom Námestie slobody 6, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 47 100 885, 2/ K.. N. X., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. J. XXXX/XXX, XXX XX J., 3/ K. J., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. W.W. XXX/X, XXX XX C., právne zastúpený: JUDr. Martina Fabianová, advokátka, so sídlom Námestie slobody 6, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 47 100 885, o zaplatenie 2.381,65 eur s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4C/81/2017-267 zo dňa 17.06.2021, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný 1/ a 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 557,24 € s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 1.145,29 € od 01.09.2017 do 18.12.2017 a zo sumy 557,24 € od 19.12.2017 do zaplatenia, úrok z úveru za obdobie od 01.09.2014 do 31.08.2015 vo výške 51,30 € a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný 1/ a 3/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 445,71 € s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 916,07 € od 01.09.2017 do 18.12.2017 a zo sumy 445,71 € od 19.12.2017 do zaplatenia, úrok z úveru za obdobie od 01.09.2014 do 31.08.2015 vo výške 41,03 € a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu voči žalovaným 1/ až 3/ z a m i e t a

IV. Žalobca m á voči žalovaným 1/ a 2/ n á r o k na náhradu trov konania vo výške 41% s tým, že o konkrétnej výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V. Žalobca m á voči žalovaným 1/ a 3/ n á r o k na náhradu trov konania vo výške 33% s tým, že o konkrétnej výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Súd prvej inštancie rozhodol podľa § 1 ods. 1, § 13 ods. 1, 2, 4 a 6 zákona č. 200/1997 Z. z. o študentskom pôžičkovom fonde v znení platnom k 30.11.2012 (ďalej len „zákon o študentskom pôžičkovom fonde“), § 52 ods. 1 až 4, § 546, § 548 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách.

3. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca sa žalobou domáha voči žalovanému 1/ ako dlžníkovi a žalovanej 2/ ako ručiteľke zaplataenia istiny 1.318,74 €, úroku vo výške 4 % ročne zo sumy 1.318,74 € od 14.11.2017 do zaplataenia, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 1.322,54 € od 09.11.2017 do zaplataenia istiny, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 73,40 €, zaplataenia poisťného vo výške 4,50 € a ďalej v sume vo výške 3,5 % zo zostatku istiny ročne za každý aj začatý rok až do zaplataenia, všetko s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Voči žalovanému 1/ a žalovanému 3/ ako ručiteľovi sa domáha zaplataenia istiny 1.054,81 €, úroku vo výške 4% ročne zo sumy 1.054,81 € od 14.11.2017 do zaplataenia, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 1.057,84 € od 09.11.2017 do zaplataenia istiny, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 58,71 €, zaplataenia poisťného vo výške 3,60 € a ďalej v sume vo výške 3,5 % zo zostatku istiny ročne za každý aj začatý rok až do zaplataenia, všetko s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Zároveň žiadal, aby súd zaviazal žalovaných na náhradu trov konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca je právnická osoba zriadená osobitným zákonom, ktorej činnosťou je poskytovanie pôžičiek pedagógom a študentom vysokých škôl. Právnym predchodcom Fondu na podporu vzdelávania bol Študentský pôžičkový fond. Dňa 03.11.2011 žalovaný 1/ požiadal žalobcu o poskytnutie študentskej pôžičky, a to prostredníctvom žiadosti o pôžičku zo študentského fondu v akademickom roku 2011/2012. Dňa 23.11.2011 uzavrel žalobca so žalovaným 1/ zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX (ďalej aj „Zmluva 1“). Zmluvu č. 1 podpísala žalovaná 2/ ako ručiteľka. V zmysle zmluvy 1 bola žalovanému 1/ schválená pôžička vo výške 1.327,76 €. Žalovaný 1/ dňa 21.11.2012 požiadal žalobcu o poskytnutie študentskej pôžičky, a to prostredníctvom žiadosti o pôžičku zo Študentského pôžičkového fondu v akademickom roku 2012/2013. Dňa 14.12.2012 uzavrel žalobca so žalovaným 1/ zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX (ďalej aj „Zmluva 2“). Zmluvu č. 2 podpísal žalovaný 3/ ako ručiteľ. V zmysle zmluvy 2 bola žalovanému 2/ schválená pôžička vo výške 1.062,40 €. Predpokladaný termín skončenia vysokoškolského štúdia druhého stupňa bol zmluvne stanovený v zmysle Zmluvy 2 na obdobie jún 2014. Žalovaný 1/ požiadal žalobcu dňa 23.09.2015 o odklad splátok z dôvodu pokračovania v štúdiu. Žalobca na základe potvrdenia o štúdiu zo dňa 11.08.2015 rozhodol dňa 23.09.2015 o súhlase s odkladom splátok, pričom odklad bol stanovený do 8/2017 z dôvodu pokračovania v štúdiu. Po stanovenom odklade splátok zaslal žalobca dňa 01.08.2017 žalovanému 1/ Dohodu o splátkach pôžičky. Dňa 22.08.2017 vyzval žalobca žalovaného 1/ na vrátenie podpísanej dohody o splátkach pôžičky s upovedomením, že pokiaľ Dohodu o splátkach pôžičky nevráti, stane sa celá pôžička splatnou a žalovaný 1/ bude vyzvaný na jednorazové zaplataenie celého zostatku dlhu vrátane príslušenstva. Žalovaný 1/ si však svoje zmluvné a zákonné povinnosti nespínil, a preto musel žalobca pristúpiť k riešeniu vzniknutej situácie. Žalobca listom, označeným ako výzva na jednorazovú úhradu zostatku dlhu zo dňa 10.10.2017 vyzval žalovaného 1/ na jednorazovú úhradu zostatku dlhu pôžičky v celkovej sume 2.380,12 € v lehote do 08.11.2017. Výzva na jednorazovú úhradu bola zaslaná na vedomie žalovanému 2/ a žalovanému 3/. Žalovaný 1/, žalovaný 2/ a žalovaný 3/ prevzali list dňa 13.10.2017.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade s poukazom na ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka nepochybne medzi stranami sporu ide o spotrebiteľský právny vzťah. Žalovanému 1/ vznikla oznamovacia povinnosť na základe čl. III. bodu 8. Zmluvy 2, v zmysle ktorého dlžník je povinný oznámiť veriteľovi prerušenie štúdia, riadne skončenie vysokoškolského štúdia prvého stupňa aj druhého stupňa a akékoľvek iné skončenie štúdia, a to do 14 dní odo dňa, keď nastala niektorá z týchto skutočností. Keďže si žalovaný 1/ túto svoju povinnosť nespínil, žalobca po stanovenom odklade splátok zaslal žalovanému 1/ dohodu o splátkach pôžičky. V konaní boli síce predložené potvrdenia o návšteve školy žalovaného 1/ zo dňa 13.04.2018, avšak žalovaní žiadnym spôsobom nepreukázali, že žalovaný 1/ si splnil svoju oznamovaciu povinnosť podľa zmluvy, a teda v tomto smere neunesli dôkazné bremeno, preto mal súd za to, že žalobca bol oprávnený vypracovať Dohodu o splátkach pôžičky a túto zaslať žalovanému 1/ za účelom jej podpísania a následného vrátenia. Pokiaľ ide o vznesené námietky žalovaných, že uzatvorenie dohody o splátkach je neprípustné, súd má za to, že Dohoda o splátkach neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky a nie je v rozpore s ustanoveniami zákona o študentskom pôžičkovom fonde, ako ani s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Navyše z

vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalovaný 1/ žiadnym spôsobom nekomunikoval so žalobcom a nereagoval na jeho výzvy, napriek tomu, že ich prevzal. Uvedenú Dohodu o splátkach pôžičky žalovaný ani po následnej výzve v stanovenej lehote podpísanú nevrátil, preto ho žalobca vyzval na jednorazovú úhradu v celkovej sume 2.380,12 €. Výzva na úhradu bola zaslaná aj žalovaným 2/ a 3/ ako ručiteľom, čo mal súd preukázané doručenkami.

5. Žalovaný 1/ do podania žaloby uhradil splátky vo výške 328,80 €, po podaní žaloby uhradil sumu 1.058,41 €. Istina tak po odpočítaní úhrad predstavuje sumu 1.002,95 €, t. j. (2.390,16 € /výška pôžičky z oboch zmlúv/ - 1.387,21 € /uhradené splátky/). Vzhľadom na to, že žalobca k oboch zmluvám viedol jeden účet, pričom v prípade oboch zmlúv vystupujú rôzni ručitelia, súd sa stotožnil s nasledovným percentuálnym výpočtom nároku žalobcu vo vzťahu k žalovanému 1/ a 2/ a vo vzťahu k žalovanému 1/ a 3/. Suma celkom poskytnutých pôžičiek je vo výške 2.390,16 € (1.327,76 € + 1.062,40 €), čo je 100 % uplatneného nároku. Nárok žalobcu zo Zmluvy 1 voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ vyjadrený percentuálne k celkovému nároku z oboch zmlúv je 55,56 %. Nárok žalobcu zo zmluvy zo dňa 30.11.2012 voči žalovanému 1/ a žalovanému 3/ vyjadrený percentuálne k celkovému nároku z oboch zmlúv je 44,44 % . Súd z uvedeného dôvodu zaviazal žalovaného 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi na istine sumu 557,24 € (t. j. 55,56 % z celkovo priznanej istiny 1.002,95 €) a žalovaného 1/ a 3/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 445,71 € (t. j. 44,44 % z celkovo priznanej istiny 1.002,95 €). Žalovaní namietali, že suma vo výške 1.058,41 € mala byť započítaná na Zmluvu 2, nie na obe zmluvy, nakoľko túto uhradil žalovaný 3/ ako ručiteľ na základe adresovanej výzvy. Konanie v tejto časti bolo zastavené rozhodnutím súdu prvej inštancie zo dňa 31.08.2018.

6. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi úrok z úveru do dňa zosplatnenia pôžičky. Po zosplatnení pôžičky nepatrí žalobcovi nárok na zmluvný úrok, ale len na úrok z omeškania. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením pohľadávky. Odklad bol žalovanému stanovený do augusta 2017, žalovaný 1/ bol preto do uvedeného dátumu povinný uzatvoriť Dohodu o splátkach pôžičky. Žalovaný 1/ túto Dohodu neuzavrel, preto vzhľadom na zmluvné dojednanie na dňom 01.09.2017 sa stala jednorazovo splatná celá poskytnutá pôžička. V danom prípade súd poukazuje na článok VI. bod 7. zmluvy v zmysle ktorého v prípade, ak dlžník neuzavrie Dohodu o splátkach, vrátane uznania dlhu, v lehote podľa tohto bodu Zmluvy, stáva sa jednorazovo splatnou celá poskytnutá Pôžička, resp. jej zostatok, vrátane úrokov, poplatkov a náhrad a účtovaných zmluvných pokút, a zároveň sa poskytnutá Pôžička, resp. jej zostatok úročí úrokovou sadzbou vo výške 4 % ročne. Dlžník sa zaväzuje uzatvoriť Dohodu o splátkach pôžičky, t. j. podpísať ju a doručiť jeden podpísaný exemplár veriteľovi najneskôr do uplynutia lehoty zákonného odkladu. Súd preto vzhľadom na uvedené priznal žalobcovi nárok na úrok z úveru len do zosplatnenia pôžičky. Súd uplatnený úroku z úveru po zosplatnení pôžičky, t. j. po dni 01.09.2017 nepriznal, nakoľko od uvedeného dátumu priznal nárok na zákonný úrok z omeškania. Súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania vo výške 8,00 % ročne z priznanej istiny po zohľadnení úhrady žalovaného 1/ dňa 18.12.2017, a to od 01.09.2017, nakoľko mal za to, že týmto dňom sa stala jednorazovo splatná celá pôžička. Súd preto vzhľadom na uvedené a s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 1.145,29 € od 01.09.2017 do 18.12.2017 a zo sumy 557,24 € od 19.12.2017 do zaplataenia a úrok z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 916,07 € od 01.09.2017 do 18.12.2017 a zo sumy 445,71 € od 19.12.2017 do zaplataenia.

Súd žalobcovi nepriznal nárok na poistné, s poukazom na to, že žalovaný sa nemal možnosť rozhodnúť, či využije danú službu alebo nie. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že by si žalovaný 1/ túto zmluvnú podmienku osobitne vyjednal. Daná úprava je obsiahnutá na predtlačenej zmluve, obsah ktorej dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť. Žalobca zároveň nepreukázal platný vznik, ani obsahové náležitosti, či trvanie poistnej zmluvy. Žalobca si tiež uplatnil náklady spojené s uplatnením pohľadávky v súvislosti so zaslaním výzvy žalovaným. Súd považoval túto výzvu za účelovú, s cieľom navýšenia pohľadávky žalobcu, keďže výzva bola doručovaná v čase, keď už nemohla splniť očakávaný účel, nakoľko výzva bola odovzdaná poštovému podniku na doručenie dňa 13.12.2017 a žaloba bola súdu doručená dňa 14.12.2017. Žalovaným sa výzva ani reálne nemohla dostať do sféry ich pôsobenia pred podaním žaloby. Pokiaľ ide o uplatnené poplatky súd tieto nepriznal, nakoľko nemal preukázané, na základe akého právneho titulu si ich žalobca uplatnil. Žalobca nepredložil žiaden dôkaz o tom, že si tieto poplatky mohol účtovať v uplatnenej výške a preto neuniesol dôkazné bremeno čo do

tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky, preto súd žalobu aj v tejto časti zamietol.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 a 2 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku vo výrokoch III. a V. podal včas odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že rozsudok je v napadnutej časti nedostatočne odôvodnený a zmätočný. Žalobca nesúhlasí s tvrdením súdu o nedôvodnosti jeho nároku na zmluvný úrok po zosplatnení dlhu vyplývajúceho zo Zmluvy 1 a 2. Z cit. ust. § 13 ods. 4, § 14 ods. 4 zákona o študentskom pôžičkovom fonde jednoznačne vyplýva, že ide o zákonom stanovenú výšku úrokovej sadzby a samotný nárok na predmetný úrok vyplýva zo zákona. Konajúci súd úplne opomenul ust. Zmluvy 2 čl. IV. bod. 2., 3. a 5. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustálenou súdnou praxou, v zmysle ktorej v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Žalovaný 1/ sa podpisom zmluvy o pôžičke so žalobcom zaviazal k plneniu zmluvných povinností, okrem iného k uhradeniu istiny, zmluvných úrokov, poplatkov a náhrad, sankcii a iné plnenia účtované na farchu je účtu ako súčasť poskytnutej pôžičky. Taktiež žalobca absolútne nemôže súhlasiť s tvrdením súdu o spotrebiteľskom charaktere zmlúv. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil alebo zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Proti tomuto rozsudku vo výrokoch I., II., IV. a V. podali včas odvolanie žalovaní v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) - h) CSP. Uviedli, že sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal ich námietkami týkajúcich sa neoprávnenosti predloženia Dohody o splátkach a jej neplatnosti a zosplatnenia nároku, spotrebiteľského charakteru dohody o splátkach, výšky úrokov z omeškania. Jeho odôvodnenie je nedostatočné a arbitrárne. Žalobca nebol oprávnený predčasne zosplatniť pôžičku. Pre posúdenie veci z hľadiska zosplatnenia pôžičky nebolo rozhodujúce to, že žalovaný 1/ zanedbal voči žalobcovi svoju oznamovaciu povinnosť ohľadne ukončenia štúdia na vysokej škole ale to, že žalovaný v čase zosplatnenia úveru a podania žaloby pokračoval vo vysokoškolskom štúdiu. Žalovaní sa ďalej vyjadrili, že žalovaný 3/ uhradil svoj dlh a preto je nutné vo vzťahu k nemu konanie zastaviť. Dohoda o splátkach neobsahuje termín ukončenia splácania dlhu a preto je neurčitá a neplatná. Rovnako súd neodôvodnil, prečo priznal žalobcovi úrok z omeškania 8 % ročne zo sumy 1.145,29 € a 916,07 € od 01.09.2017 do 18.12.2017, keď v odôvodnení uviedol, že nepriznáva žalobcovi okrem istiny žiadne iné poplatky a sumy. Taktiež nesúhlasia s výškou úrokov z omeškania 8 % p.a.. V zmysle § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. je zákonná výška úrokov z omeškania o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, ku dňa 14.12.2017 je 5 % p.a.. Navrhli, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietá alebo zmenil alebo zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalobca sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril. Uviedol, že tvrdenia zo strany žalovaných ohľadne predčasného zosplatnenia pôžičky považuje v celom rozsahu za účelové. Pridržiava sa doterajších svojich písomných zdôvodnení ohľadne porušenia zmluvných povinností žalovaného 1/, na základe čoho došlo k zosplatneniu pôžičky. Dohoda o splátkach pôžičky neobsahovala a ani neobsahuje akékoľvek náležitosti a jednotlivé ustanovenia, ktoré by boli, tak ako to tvrdia žalovaní neurčité a neplatné. Žalobca sa stotožnil s bodom 69. odôvodnenia rozsudku, že žalobcovi priznáva nárok na zaplatenie zákonného úroku vo výške 8 % p.a. ročne z priznanej istiny po zohľadnení úhrady žalovaného 1/ zo dňa 18.12.2017.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody žalobcu a žalovaných nie sú opodstatnené.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo

argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Podľa § 1 ods. 1 až 3 zákona č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde účinného od dňa 01.01.2009 do 31.12.2012, zriaďuje sa Študentský pôžičkový fond (ďalej len „fond“) ako neštátny účelový fond na poskytovanie pôžičiek študentom vysokých škôl. Fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave. Zapisuje sa do obchodného registra.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Zo spisu vyplýva, že žalobca so žalovaným 1/ uzavrel dňa 04.11.2011 zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX. Žalovanému 1/ bola schválená pôžička vo výške 1.327,76 €. Uvedenú zmluvu ako ručiteľka podpísala žalovaná 2/. Žalobca so žalovaným 1/ uzavrel dňa 30.11.2012 zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX. Žalovanému 1/ bola schválená pôžička vo výške 1.062,40 €. Uvedenú zmluvu ako ručiteľ podpísal žalovaný 3/.

17. Ako bolo už uvedené v rozhodnutiach súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu, v predmetnom prípade je nepochybné, že zmluva uzatvorená medzi sporovými stranami bola zmluvou spotrebiteľskou, teda v predmetnom prípade išlo o spotrebiteľský vzťah, na ktorý bolo potrebné aplikovať ustanovenia vzťahujúce sa na ochranu spotrebiteľa.

18. Podľa § 7 zákona č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde účinného od dňa 01.01.2009 do 31.12.2012 zdrojmi fondu sú :

- a) prostriedky poskytnuté z Fondu národného majetku Slovenskej republiky,4)
- b) splátky pôžičiek poskytnutých z fondu,
- c) dary a príspevky od tuzemských a zahraničných právnických osôb a fyzických osôb,
- d) úroky z prostriedkov fondu uložených v banke,
- e) úroky z poskytnutých pôžičiek, sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- f) poplatky a náhrady podľa obchodných podmienok fondu určených v zmluve o pôžičke (§ 13 ods. 1),
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu,4a)
- h) iné príjmy.

19. Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde účinného od dňa 01.01.2009 do 31.12.2012 zmluva o pôžičkovom fonde obsahuje

- a) údaje o zmluvných stranách (veriteľ a dlžník),
- b) výšku poskytovanej pôžičky,
- c) úrokovú sadzbu,
- d) podmienky čerpania pôžičky,
- e) výšku splátok a termíny ich splatnosti,
- f) sankcie za porušenie zmluvných podmienok a nesplnenie povinností určených týmto zákonom,
- g) zabezpečenie návratnosti.

20. Podľa § 14 ods. 3 a 4 zákona č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde účinného od dňa 01.01.2009 do 31.12.2012 dlžník je povinný uhrádzať splátky pôžičky vo výške a termínoch ich splatnosti podľa zmluvy o pôžičke [§ 13 ods. 1 písm. e)]. V prípade, že dlžník neuzavrie dohodu o splátkach podľa § 13 ods. 6 alebo je v omeškaní so zaplatením viac než dvoch splátok podľa dohody o splátkach, stane sa celá pôžička alebo jej časť splatnou. Nezaplatená pôžička alebo jej časť sa bude úročiť od začiatku omeškania úrokovou sadzbou zvýšenou o jedno percento nad úrokovú sadzbu podľa § 13 ods. 4.

21. Podľa čl. III. ods. 7 zmluvy o pôžičke zo dňa 30.11.2012, zmluvné strany sa dohodli, že poskytnutá pôžička sa úročí úrokovou sadzbou vo výške: 0 % ročne počas obdobia, kedy dlžník nie je povinný pôžičku splácať podľa bodov 2. až 8. čl. VII. tejto zmluvy; 3 % ročne počas obdobia, kedy je dlžník

povinný pôžičku splácať; 4 % ročne počas obdobia, kedy je dlžník v omeškaní so splácaním pôžičky a pri povinnosti jednorazovo vrátiť pôžičku príp. jej časť, tým nie je dotknutý nárok veriteľa na zákonné úroky z omeškania.

22. Podľa článku VI. ods. 13 zmluvy o pôžičke zo dňa 30.11.2012, ak sa dlžník dostane do omeškania so zaplatením viac než dvoch splátok pôžičky, stáva sa jednorazovo splatnou celá poskytnutá pôžička, resp. jej nesplatený zostatok, vrátane úrokov, poplatkov a náhrad a účtovaných zmluvných pokút. Zároveň sa poskytnutá pôžička, resp. jej nesplatený zostatok úročí úrokovou sadzbou vo výške 4 % ročne. Poskytnutá pôžička, resp. jej zostatok sa úročí úrokovou sadzbou vo výške 4 % ročne aj v prípade, ak sa dlžník dostane do omeškania so zaplatením čo i len jednej splátky, a to počas celého obdobia trvania omeškania.

23. Podľa článku VI. ods. 14 zmluvy o pôžičke zo dňa 30.11.2012, zmluvne strany sa dohodli, že ak veriteľ v minulosti poskytol dlžníkovi aj inú pôžičku za účelom úhrady časti nákladov dlžníka na vysokoškolské štúdium, budú sa aj na splácanie dohodnuté v tejto zmluve, ktoré menia a nahrádzajú doteraz dohodnuté podmienky splácania.

24. Odvolací súd konštatuje, že žalovaní 1/ a 2/ sú zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi na istine sumu 557,24 € (t.j. 55,56 % z celkovo priznanej istiny 1.002,95 €) a žalovaný 1/ a 3/ sú zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 445,71 € (t. j. 44,44 % z celkovo priznanej istiny 1.002,95 €). Konanie v časti ohľadom sumy vo výške 1.058,41 € súd prvej inštancie uznesením č. k. 4C/81/2017-94 zo dňa 31.08.2018 zastavil. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi po zosplatení nepatrí nárok na zmluvný úrok, ale len na úrok z omeškania. Po nadobudnutí splatnosti úveru veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru. Odvolací súd taktiež súhlasí, že žalobcovi nevznikol nárok na poplatky, náklady spojené s uplatnením pohľadávky a poistné, keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti uplatnenej pohľadávky v tejto časti.

25. Splácanie pôžičky v splátkach vyvoláva na strane veriteľa (žalobcu) stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá k dispozícii istinu, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky pôžičky v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie dlhu, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení dlhu poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho

majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením pohľadávky. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. (pozri tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014).

26. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vypořiadal aj s námietkou smerujúcou voči tomu, či žalobca bol oprávnený zosplatniť poskytnutú pôžičku a zaslať žalovanému v 1/ rade Dohodu o splátkach tejto pôžičky, keď žalovaní namietali, že v čase zosplatnenia žalovaný v 1/ rade bol študentom externej formy štúdia I. a študentom dennej formy štúdia na konzervatóriu. Súd prvej inštancie zdôraznil v tejto súvislosti, že predpokladaný termín skončenia vysokoškolského štúdia bol zmluvne stanovený na obdobie júna 2014 a žalovanému v 1/ rade bol na základe jeho žiadosti povolený odklad splátok z dôvodu pokračovania v štúdiu, keď tento odklad splátok sa realizoval v septembri 2015. Predpokladaný termín ukončenia odkladu splátok bol mesiac august 2017. Prvoinštančný súd zdôraznil, že od septembra 2014 bol žalovaný v 1/ rade povinný splácať pôžičku, a to až do povolenia odkladu splátok - september 2015. Je tiež zrejmé, že žalovanému v 1/ rade vznikla oznamovacia povinnosť v zmysle čl. III. bod 8 Zmluvy zo dňa 30.11.2012. Túto povinnosť si žalovaný v 1/ rade vo vzťahu k žalobcovi nesplnil, preto žalobca po stanovenom odklade splátok zaslať žalovanému v 1/ rade dohodu o splátkach pôžičky, ktorú žalovaný ani po výzve podpísanú vo vzťahu k žalobcovi nevrátil. Z tohto dôvodu ho žalobca vyzval na jednorazovú úhradu sumy 2.380,12 eur. Súd prvej inštancie tiež zdôraznil, že žalovaný v 1/ rade so žalobcom nekomunikoval, v tejto súvislosti nereagoval na jeho výzvy, a to aj napriek tomu, že sa dostali do jeho dispozičnej sféry.

27. V danej právnej veci došlo k zosplatneniu dlhu ku dňu 01.09.2017 potom ako sa žalovaný 1/ dostal do omeškania s viac ako dvoma splátkami, teda týmto dňom zo strany žalobcu došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 01.09.2017, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a iných nárokov z porušenia práva. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 07.05.2014, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22.02.2017 sp. zn. 5Co/407/2016.

28. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.01.2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

29. Podľa § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2015, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

30. Podľa čl. VIII. bod 1. zmluvy zo dňa 30.11.2012, ak sa dlžník dostane do omeškania s úhradou peňažného plnenia podľa tejto zmluvy, je povinný zaplatiť veriteľovi úroky z omeškania vo výške podľa platných právnych predpisov.

31. Z obsahu spisu je vyplýva, že k uzatvoreniu zmluvy 2/ medzi zmluvnými stranami došlo dňa 30.11.2012, teda podpisom zmluvy žalovaným 1/. Z uvedeného teda vyplýva, že záväzkový vzťah vznikol v zmysle vyššie cit. § 10c nariadenia vlády pred 01.02.2013. V zmysle uvedeného teda súd prvej

inštancie správne ustálil a rozhodol, že výška úroku z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných ku dňu 31.01.2013.

32. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedajú aj súvisiace výroky o trovách konania, preto odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok potvrdil.

33. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. S ohľadom na čiastočný úspech strán v odvolacom konaní im náhrada trov priznaná nebola.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).